

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Освітня програма Соціальна робота

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “31” серпня 2020р.

м. Івано-Франківськ – 2020р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання курсу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Курс/семестр	2/3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета курсу – ознайомити студентів із провідними теоретико-методологічними концепціями соціально-виховної роботи в державах заходу, розвивати пізнавальні інтереси, прагнення до самовдосконалення у майбутній професійній діяльності та формуванні власної стратегії та технології роботи з різними категоріями клієнтів.

– сформувати знання стосовно змісту й методичного забезпечення соціальної роботи з різними групами клієнтів їх соціальними проблемами; сприяти формуванню практичних умінь використання інновацій зарубіжного досвіду у вітчизняній соціальній роботі; вдосконалювати вміння розробки соціальних проектів із використанням найкращого європейського досвіду.

Компетентності:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК-1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК-4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

СК-6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК-8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

СК-13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.

СК-17. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

Програмні результати навчання

РН-1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

РН-3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

РН-6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

РН-15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

РН-19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання

1.	Ідеологічні фактори формування моделей і реалізації соціальної політики закордоном	1. Консервативна/неоконсервативна ідеологія та модель соціальної політики. 2. Ліберальна/неоліберальна ідеологія та модель соціальної політики. 3. Соціал-демократична ідеологія та модель соціальної політики. 4. Соціалістична ідеологія та модель соціальної політики.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорити на семінарі, відповіді на запитання.
2.	Сучасні підходи до технологій соціальної роботи в зарубіжних країнах	1. Вплив глобалізації на формування соціальної політики. 2. Тенденції соціального розвитку демократичних держав у ХХІ столітті. 3. Загальні тенденції розвитку соціальної політики європейських держав-членів ЄС.	Опрацювати відповідні наукові джерела, дати відповіді на запитання; обговорити на семінарі.
3.	Технології соціальної роботи і реалізації сімейної політики зарубіжних держав	1. Вплив демографічних факторів на формування сімейної політики в Європейському Союзі. 2. Загальні відомості про сімейну політику в країнах зарубіжних держав. 3. Сімейна політика в ЄС – приклад Польщі. 4. Технології соціальної роботи з різними типами сімей.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорити на семінарі, дати відповіді на запитання.
4.	Технології соціальної роботи в Канаді та США	1. Державний, регіональний і муніципальний рівні реалізації соціальних програм. 2. Основні види соціальної допомоги в Канаді та США 3. Основні види соціальної роботи. 4. Система служб соціального забезпечення. 5. Мережа навчальних закладів, у яких нині здійснюється підготовка соціальних працівників у США та Канаді.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорити на семінарі, дати відповіді на запитання.

5.	Особливості соціальної роботи в Японії	1. Розвиток соціального захисту населення в Японії. 2. Підготовка соціальних працівників у Японії. 3. Соціальна робота з людьми похилого віку. 4. Соціальна робота в Японії з різними категоріями населення.	Опрацювати відповідні наукові джерела, дати відповіді на запитання; обговорити на семінарі.
6.	Розвиток соціальної роботи і соціальної освіти у Великобританії: традиції та сучасність	1. Історія і особливості становлення соціальної роботи в країні. 2. Здійснення соціальної роботи на трьох рівнях: державному, регіональному і місцевому. 3. Сектори системи соціальної опіки. 4. Етапи розвитку і становлення соціальної роботи як науки і професійної діяльності.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорити на семінарі, дати відповіді на запитання.
7.	Система соціального захисту, соціальної роботи і підготовки фахівців соціальної сфери у Німеччині та Франції	1. Особливості соціальної роботи і соціальної педагогіки в Німеччині та Франції. 2. Державний патерналізм як німецька модель соціальної роботи (Еберфельдська система соціальної допомоги). 3. Мережа соціальної роботи державних установ: сутність та основні характеристики. 4. Роль профспілкових, релігійних та інших добровільних організацій у соціальному захисті та соціальному страхуванні у Німеччині. 5. Підготовка кадрів соціальних працівників у Франції. 6. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю у Франції. Соціально-педагогічна анімація.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорити на семінарі, дати відповіді на запитання.

8.	Соціальна робота в Скандинавських країнах та країнах Бенілюксу	1. Історія розвитку соціальної роботи у Швеції та Бельгії. 2. Скандинавська модель соціального захисту населення. 3. Особливості соціальної роботи у Швеції та школи соціальної роботи у Бельгії. 4. Солідарна система соціальної роботи в Нідерландах. 5. Європейський досвід децентралізації системи надання соціальних послуг.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорити на семінарі, дати відповіді на запитання.
9.	Особливості розвитку соціальної роботи в Італії та Республіці Польща	1. Організація соціальної роботи в Італії 2. Соціальна служба та громадські організації в Італії 3. Діяльність італійських соціальних служб сім'ї, дітей та молоді 4. Проблеми соціальної політики Італії 5. Система соціального захисту у Польщі. 6. Системи соціального страхування в Польщі. 6.1 Пенсійне страхування. 6.2 Медичне страхування. 7. Соціальна допомога в Польщі: співпраця органів місцевої влади та НГО.	Опрацювати відповідні наукові джерела, обговорити на семінарі, дати відповіді на запитання.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарське заняття	25
Самостійна робота	5
Контрольна робота	20
Залік/Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Вид контролю – іспит. Максимальна оцінка – 100 балів, з них – 50 балів за написання письмового екзамену та 50 балів – за практичні заняття (25 балів за поточне оцінювання, 20 балів – за контрольну роботу та 5 балів – самостійну роботу.
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань і завдань
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література: 1. Абашкіна Н.В. Принципи розвитку професійної освіти в Німеччині : монографія. Київ : Вища школа, 1998. 207 с. 2. Бочелюк В.Й. Дозвіллезнавство : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 208 с. 3. Вакуленко В.М. Досвід подолання дитячої безпритульності в Радянській Україні. <i>Соціальна педагогіка: теорія та практика</i>. 2010. № 2. С. 93-99. 4. Галустян Ю. Запобігання торгівлі людьми: взаємодія органів державної влади, міжнародних та неурядових організацій. Київ : Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2004. 80 с. 5. Головатий М. Ф. Соціальна політика і соціальна робота : термінол.-понятійн. слов. К. : МАУП, 2005. 560 с. 6. Горілий А. Г. Історія соціальної роботи : навч. посіб. для студ. вузів Тернопіль : Астон, 2004. 174 с. 7. Григораш Г.В. Системи соціального страхування зарубіжних країн: навч. пос. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 144 с. 8. Догляд за літніми людьми у Швеції (матеріали шведського інституту соціальних досліджень). <i>Соціальна політика і соціальна робота</i>. 2002. - № 3-4. 9. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери. за заг. ред. І.Д.Зверевої. Сімферополь : Універсум, 2012. 536 с.	

10. Свтух, М. Б.
http://e-catalog.mk.ua/cgi/base_moba/cgiirbis_64.exe?LNG=&Z21ID=&I21DBN=CBS&P21DBN=CBS&S21STN=1&S21REF=5&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=10&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21STR=Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах [Текст] : навчальний посібник. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2011. 388 с.
11. Задерико Н.В. Міжнародні організації у соціальній сфері. *Практична психологія та соціальна робота*. 2001. № 4. С. 23-25.
12. Запобігання торгівлі людьми: навч. - метод. посіб. Харків : Вид-во НУВС, 2001. 176 с.
13. Капська А.Й. Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах : навчальний посібник. Капська: Видавничий Дім „Слово”, 2011. 248 с.
14. Караман О.Л. Репресивний та філантропічний етапи розвитку соціально-педагогічної роботи з неповнолітніми засудженими в історії зарубіжних і вітчизняних пенітенціарних систем. *Соціальна педагогіка : теорія та практика*. 2010. № 1. С.72-78.
15. Ковальчук Н. П. Історичні аспекти розвитку проблеми соціалізації студентської молоді в зарубіжних дослідженнях. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2009. №2. С 71-75.
16. Ковчина І. М. Сучасні технології соціальної роботи за рубежом : навч.-метод. посіб. для студ. вузів. Київ : Логос, 2001. 96 с.
17. Кубіцький С.О. Історія соціальної роботи в зарубіжних країнах : навчальний посібник. Київ: ДАКККіМ, 2009. 298 с.
18. Механізми взаємодії органів державної влади та неурядових організацій у протидії жорстокому поводженню з дітьми : навч. - метод. посіб. / за ред. К. Б. Шевченко, І. М. Трубавіної. Київ : Юрисконсульт. 2005. 452 с.
19. Мурашкевич О.А. Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах : навч.-метод. посіб. Луганськ : Вид-во «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 202 с.
20. Петрова І.В. Дозвілля в зарубіжних країнах: Підручник. Київ : Кондор, 2005. 408 с.
21. Пічкарь О.П. Соціальна робота за рубежом : Велика Британія (методична розробка до курсу). Ужгород, 2001. 47 с.
22. Поліщук В. А. Соціальна робота: підручник /за ред. Н.Г. Ничкало. Тернопіль : ВАТ «ТВПК «Збруч» 2010. – 330 с.
23. Попович Г. М. Соціальна робота в Україні і за рубежом : навч. метод. Посібник. Ужгород : Гражда, 2000. 134 с.
24. Постоліук Г. І. Попередження відмов матерів від немовлят : аналіз зарубіжного досвіду. *Соціальна педагогіка : теорія та практика*. 2009. № 4.
25. Романовська О. О. Особливості дитячої опіки у Великій Британії : монографія / за ред. І. М. Ковчиної. Київ. : Логос, 2002. 152 с.
26. Цабан Н. І. Становлення та розвиток соціальної освіти у ФРН. Соціальна робота в Україні і за кордоном : психолого-педагогічні, правові, соціологічні, медичні аспекти: збірник / упоряд. Г.В. Козубовська і О. В.

Співаковський. Ужгород: Видавництво «Мистецька лінія», 2002. – С. 308-312.

27. Чирікова Г. І. Аналіз проблемної ситуації в сімейному вихованні Німеччини на межі ХХ та ХХІ століть (на прикладі публіцистичних видань). Соціальна педагогіка: теорія та практика. 2010. № 1. С. 81-86.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Лемко Галина Іванівна
Контактна інформація викладача	+380982278480 halyna.lemko@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

	➤ Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника» Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Невідповідна поведінка під час занять	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил

	внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» – ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/

Викладач

Лемко Г. І.